

Půl století od posledního zvonění v Hůrkách

22.6.2023 - | Krajský úřad Jihočeského kraje

V září 1905 byla v Hůrkách na Českobudějovicku slavnostně vysvěcena nová školní budova. Objekt, v němž se již padesát let nevyučuje, zůstal velmi dobře zachovaný ve své původní secesní podobě uvnitř i zvenku, navíc jej projektoval a vystavěl renomovaný architekt Josef Pfeffermann (1869-1938). Hůrecká samospráva se totiž na samém začátku 20. století postavila svébytně ke školskému osamostatnění a neváhala pro to udělat cokoli. Včetně zastavení veškerého obecního majetku. Po 118 letech, 3. května 2023, došlo k zadostičinění těchto snah i přístupu občanů a vlastníků objektu a budova školy byla vyhlášena ministerstvem kultury za nemovitou kulturní památku. V sobotu 10. června 2023 proběhla oslava Půl století od posledního zvonění v Hůrkách, navázaná na výročí ukončení osmašedesátileté éry školního vyučování v roce 1973. Datum bylo zvoleno záměrně. Přesně před sto lety totiž v Hůrkách odhalili netradiční pomník padlým, který je památkově chráněn od 3. května 1958, a tak došlo k propojení hned dvou významných místních událostí. Slavnost, již s ohledem na její význam zaštitilo Ministerstvo kultury České republiky a první náměstek hejtmana Jihočeského kraje, Mgr. František Talíř, uspořádal Spolek pro Hůrky a venkov jako svou profilovou roční akci. Ta nabyla na svém významu i tím, že se jí osobně zúčastnil pravnuke autora školní stavby, historik umění doc. Josef Záruba Pfeffermann, dále vrchní ředitel sekce kulturního dědictví ministerstva kultury dr. Vlastislav Ouroda a další hosté.

O popularizaci Pfeffermannova jména ve vztahu ke školní budově v Hůrkách se Spolek pro Hůrky a venkov snaží dlouhodobě. V návaznosti na vyhlášení za kulturní památku, které však zatím nenabýlo právní moci, zpracoval za součinnosti širší odborné veřejnosti návrh koncepce udržitelného využití budovy v souladu s původní funkcí. Respektuje tím nejen legislativní podmínky památkového zákona, nýbrž i dalších nástrojů k udržení stavební památkové kultury, mezi něž patří například Davoská deklarace. Škola byla vlastně příčinou vzniku hůreckého spolku v roce 2015, kdy zorganizoval oslavu 110 let existence této stavby a zároveň o ní vydal i monografii. Objekt vnímá jako důležitý mezigenerační svorník a tradiční místo vzdělávání a setkávání i poté, co se v ní již půl století neučí. Proto ve školním objektu uspořádal za poslední léta řadu vzdělávacích, řemeslných i kulturních akcí. Reflektoval to i při sobotní slavnosti, zahájené mší svatou v místní kapli, od níž se účastníci přesunuli ke škole ke společnému fotografování. Dovnitř se bohužel nedostali, protože současný vlastník, město Lišov, budovu letos v lednu náhle zneprístupnil a žádost spolku o otevření na den oslavy zamítl. Alespoň symbolicky vzal tedy po 118 letech za kliku hůrecké školy opět pan Pfeffermann, tentokrát v osobě čestného hosta, architekta pravnuka. Po replice na den přesně sto let staré fotografie u hůreckého pomníku se všichni přesunuli do místního hostince, kde probíhal hlavní program až do pozdního večera.

Inženýr Josef Pfeffermann (1869-1938), od roku 1920 užívající příjmení Záruba Pfeffermann, byl mimo jiné také aktivně činným politikem. Vzestup profesní kariéry zahájil koncem 19. století svým více než desetiletým pobytem v Českých Budějovicích, kde založil rodinu a vystavěl rodinné sídlo v ulici U Tří lvů. Profiloval se jako výrazný zastávce české otázky a úzce spolupracoval s Augustem Zátkou, který jej pravděpodobně také doporučil k výstavbě školy v ryze české vesnici, jakou byly právě Hůrky. To samo o sobě je unikátem, protože on sám byl autorem mnoha velkoměstských stavebních a velkých technických realizací v Čechách i na Moravě. Stavba venkovské školy tak zůstává dokladem výjimečnosti jak v jeho životním díle, tak v kontextu architektury školních staveb a v prosazování její existenční svébytnosti.

Půl století od posledního zvonění v Hůrkách splnilo očekávaný účel. Spojilo bývalé žáky, kteří se

někdy neviděli i řadu let, navštívil je pravnuk autora stavby i dcera předposledního řídícího učitele a získalo uznání vedení Jihočeského kraje i ministerstva kultury. Mluvené slovo, hudební proložky, bohatá tombola, i vystoupení folklórního souboru Javoráček z Lomnice nad Lužnicí vytvořily přátelskou atmosféru díky místu, které za to stojí. Díky škole, která dala základ vzdělání stovkám venkovských dětí a svými kvalitami je pro širší okolí unikátem. Spolek pro Hůrky a venkov vydal k této příležitosti pamětní novinový almanach a další tiskoviny, protože věří, že Pfeffermannův školní objekt v Hůrkách má nadregionální význam a může i nadále sloužit ku prospěchu nám všem.

Kontakt: Spolek pro Hůrky a venkov (Pavla Marešová, PhDr. Aleš František Plávek, Bc. Marie Račáková), e mail info@hurky.cz, URL: www.hurky.cz | 19. června 2023

<https://kraj-jihocesky.cz/cs/pul-stoleti-od-posledniho-zvoneni-v-hurkach>